

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželno.“

Naročnino sprejema vredništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne prijemajo.

Oznanila se prijemljejo, plača za vrstico je 10 k. in za kolek 30 k.

Izhaja

1. in 16. vsakega mesca in velja s poštnino vred in v Mariboru z pošiljanjem na dom
za celo leto . . . 2 fl.
„ pol „ . . . 1 fl.
„ 1/4 „ . . . — fl. 50 k.
Brez poštnine in pošiljanja 1 fl. 80 k.

Posamezni listi se dobijo pri knjigarju Novaku na velikem trgu za 8 k.

Štv. 10.

V Mariboru 1. junija 1867.

Tečaj I.

Vabilo.

„Slovenski Gospodar“, ki tečas izhaja vsakih 14 dni, pride od 1. julija počenši po želji mnogih čitateljev vsak teden na svetlo. Prinašal bo v oni obliki kakor dozdej nauke o kmetijstvu, nove skušnje, ki delo polajšajo in korist povisajo, poprek se bo trudil, da bo slovenskemu kmetovavecu svetoval, kako si naj svoj težaven stan z umnim obdelovanjem vedno bolj in bolj popravi, da ne ostane za svojim nemškim sosedom, ki se tudi v šolah in iz knjig in časnikov uči, da napreduje. Če ne napredujemo z sosedom, vtegne naše gospodarstvo pešati, moramo kos za kosom prodati, iz kmeta postane želar, iz želarja viničar, in sosed se širi, slovenske kmetije pa se pomikajo vedno dalje nazaj, kakor se vidi na mejah in poleg mest.

Premoženje ni samo prijetno, ampak daje tudi veljavo, zato imamo Slovenci z delom in naukom tudi tu napredovati. Pa ne samo v kmetijstvu, ampak tudi trgovini in obrtniji moramo napredovati. Revne prišelce včasih zavidamo, če se v kratkem med nami obogatijo, tudi nam je tista pot odprta, pohlevnost naša izvira le iz nevednosti učimo se, nauk in znanje nam daje srčnost za enaka podvzetja! Al tudi za kmetovaveca je treba vedeti, kde in po čem on svoje pridelke lahko sprodal in kde si naj boljše orodje kupi. Marsikteri še kaj pridelajo, pa ne ve, kako bi te pridelke prodal, kupci pridejo, med njimi — svet je že tak — tudi taki, ki na lasten dobiček več gledajo, kakor na poštenost. Tem napakam nasproti bo že tržna cena „Slovenskega Gospodarja“ kaj vredna, in mimo tega še marsikter nasvet koristil.

Naj bolj zanemarjeno pa je pri nas Slovencih društveno življenje. Velike reči se dosežejo, če se več moči skupaj spreže. Zato ne bomo za naprej smeli reči: meni je vse prav, naj delajo kakor hočejo, jaz se ne vtikam rad v te reči, nočem pri srenji, ne pri okrajnem zastopu, ne pri volitvah v deželni zbor itd. nič imeti opraviti. Tako prihodnjič slovenski Gospodar ne bo smel več reči. Kdor plačuje, mora v ustavni državi tudi marati za to, kamor se denar obrača, in da se more, se mu je treba učiti. V ta namen bo „Slovenski gospodar“ razkladal tudi srenjske okrajne, deželne in državne zadeve in narodne stvari, da se pogled slovenskega gospodarja širi in da bode v ustavni državi ustaven državljan t. j. ne samo plačeval ampak tudi račune stroškov pregledoval.

Medsobna podpora bo nam svetovala napraviti si pokladnice ali kmetijskih posojilnic in drugih koristnih naprav: vse duševne in telesne moči bomo morali napeti, da pridemo naprej. In na poti napredovanja moramo imeti voditelja in posrednika, ki nam kaže, kako in kaj. Taki voditelji so nam časniki in posebno gospodarjem tukaj okoli naj bo naš

„Slovenski Gospodar“. Poleg kupice vina naj se bere „Slov. Gospodar“ po nedeljah v vsaki količkaj ukaželjni slovenski hiši in ukaželjna naj bo vsaka. Vsaj „Slovenski Gospodar“ ne bode samo suhoparen školnik, ampak prinašal bode tudi dopise in zanimive novice iz vseh krajev in še včasih kako smešnico in vganjko. Tri goldinarje na leto premore skoro vsak gospodar in česar se nauči za gospodarstvo in svet, to mu povrne naročnino z obilnimi obrestmi.

Cena mu bode zatoraj za celo leto z poštnino vred, ali pošiljanjem na dom	3 fl. — kr.
za pol leta	1 „ 50 „
in za 1/4 leta	— „ 80 „
Brez pošiljanja na dom pa za celo leto	2 „ 50 „
za pol leta	1 „ 30 „
za 1/4 leta	— „ 62 „

Prosimo zatoraj vse častite naročnike, kateri so se na celo leto naročili naj nam blagovolijo še poslati za drugo polletje 50 kr. one pa, kateri so samo na 1/2 leta naročeni, naj še nam dalje zvesti ostanejo in za drugo polletje blagovolijo poslati 1 fl. 50 kr.

Nekaj za vsakdanjo rabo.

IV.

„Slov. Gospodar“ ima ne daleč od Maribora prijatla kmečkega stanu, s sivo glavo in sem ter tje zastarelimi mislimi, pa častivrednega, kakor njegova stara noša in stare šege in poštenega, kakor stare petice, katerih še ima nekoliko v svojej skrinji. Kadar „Gospodarju“ opravila pripuščajo in se hoče malo odahnuti, rad obišče svojega znanca in naročnika in si sme svest biti, da ga on tudi prijazno in veselo sprejme. Ne tako pa zadnjič. Ne le, da mu ni hotela kakor sicer zelena kapica s častitljive glave, tudi roke mi ni tako srčno stisnil, kakor navadno. Ker sem ga poznal kot moža, ki to kar misli, tudi na vsa usta pové, si nisem glave belil zavoljo tega, češ, saj se bode sam prodal. In res, komaj sva se vsedla pod košato lipo, si ne more kaj ter se zjezi nad menoj: „No, lepa je ta! Ti si nam obljubil, da nas boš učil naših pravic in jih tudi zagovarjal pred svetom; zdaj pa nas greš črniti in obrekovati; toraj samo mi kmetje smo krivi, da nima še naš jezik tiste pravice in veljave, ki mu gre pred Bogom in ljudmi, kakor praviš v zadnjem svojem listu. O gospodi pa še ne črlniš, še zagovarjal bi jo; no, se pač vidi, da vrana ne izkljuje vrani oči!“ In tako je šlo še nekoliko časa naprej, dokler si je mož srce olajšal.

Ker bi si bil vtegnil še kateri drugi naših kmečkih bravec kaj takega misliti, naj odgovorimo tu vsem vkup.

O gospodi sploh govoriti v „Slov. Gospodarju“ ni nam niti volja niti namen. V nemških šolah in po mestih se je nasrkala nemškega duha in postala ali mlačna ali je šla celo med nasprotnike; ker si je pridobila znanje sedajnega nemškega uradnega jezika, je tudi tistim, ki so sicer narodu pra-

vični, večidel za njih osebo vse edno, ali se uraduje nemški ali slovenski, in prvo še morebiti ljubše, ker se slovenskega niso vadili. Kot stan sploh nam je gosposki zgubljen. Kar imamo in bomo imeli narodne gospode, si jo bomo morali kakor dandanes — iz kmečkega stanu izrežati, žalibog večidel zato, da se že v drugem rodu ponemči. Saj se vsak dan lahko prepričamo, kako navadno kmečki sinovi, ki so zlezli v gosposko suktnjo odgajajo svoje otroke. Jezike vseh dežel in vetrov jih pustijo učiti, slučajno in poslom pa prepuščajo slovenski jezik; „materni“ tukaj ne moremo reči, ker naši kmečki gospodje radi snubijo zale Nemkinje in „materni“ jezik je tako iz hiše pregnan, predno je „mati“ v njej!

Tako, ljubi bravec, odrajtuje kmečki stan davek, o katerem se mu niti ne sanja. Da odrajtuješ davek od posestva itd., ti je znano; saj ga čutiš na krvavih žulih, in če bi nanj pozabil, opomnil bi te davkarski strežaj, če ne — boben; tudi o krvavem davku, kterega plačuješ s svojimi sinovi k vojaščini, ti pripoveduje žalostno srce. Da pa dostikrat s svojimi naj boljšimi sinovi, ktere si z toliko težavo in tolikim upanjem v više šole poslal, davek daješ ptujstvu, tega ne čutiš in ne veš; pa saj je tudi bolje, da tega ne veš.

Naj glavniji steber naše narodnosti je in ostane kmet; ž njim se bode rešila ali pogubila narodnost. In ker jo hočemo rešiti in spraviti do slavne zmage, ne smemo, — kakor Ribničan, ki je vedel, v ktere dolini bi moral iskati zgubljenega konja, a ga le šel v drugo iskat, med tem pa mu ga je snedel volk — narodnosti iskati tam kjer je ni, ampak pri kmetu in še enkrat pri kmetu. Veliko mlačnosti in nevednosti je tu še iztrebiti, in ako vsak stoji na svojem mestu — celi mož, je iztrebimo v kratkem, če tudi morebiti sem ter tje še pade kaka skeleča beseda — grenko zdravilo za hudo bolezen.

Solske stvari.

Spisal Franjo Čeh, Strmski.

(Dalje.)

Da pa bodo ljudske šole bolj praktične, je treba, da se takole vrstijo:

1. Domača šola,

ki se materna šola imenuje. Sem hodijo otroci od 3. do 6. leta.

V tej šoli uče matere svoje otroke iz stvarjenih reči Boga poznavati i njemu lepo služiti; dalej poznavati in imenovati take stvari, ki jih doma okoli sebe vidijo.

Prezreti tudi ne smejo, da uče otroke se snažiti, pregovarjati, se lepo vesti, pozdravljati domače in tuje ljudi, igrati, peti in se svojih telesnih udov posluževati.

Posebno skrb morajo matere imeti, da se otroci v domači šoli na duhu in telesu ne pokvarijo, kajti otroci potrebujejo v letih prvenstva tuje pomoči, in to pomoč je Bog materam in drugim odgojnikom naložil.

Kako nevsmiljeno ravnajo taiste matere s svojimi otroki, ki jih v letih prvenstva celo samim sebi prepuščajo, da celo živino bolj ljubijo in za njo bolj skrbijo, kakor za srečo in blagor svojih otrok, ki nosijo v sebi podobo božjo!

Da pa domača šola stovrstni sad obrodi, je treba, da si stariši sami prizadevajo prav po krščansko se obnašati. Vsa njihova govorjenja in djanja morajo takošna biti, da otrokom z lepim zgledom svetijo. Oni morajo pametnega, modrega in priljudnega obnašanja biti. Varovati se morajo togote, prepira, kletve in drugih nepristojnosti. Oni morajo gledati na vsa otroška govorjenja in djanja; vedno morajo paziti na njihova nagnjenja in škodljive strasti, kakor tudi na to, da se otroci z domačimi in tujimi ljudmi lepo obnašajo ali vedejo. Posebno morajo gledati tudi na to, da otroci o pravem času molijo, o pravem času spat hodijo in o pravem času vstajajo.

Druga še bolj imenitna skrb starišev je ta, da otroci v slabe tovaršije in druge dobri odgoji nevarne kraje ne zahajajo.

Koliko mladenčev in deklic se skazi po neskrbljivosti starišev, da niso za nobeno rabo več in da le okoli tavajo, ko nekaj brezvestni Kajn, ter ljudem nepokoj delajo.

Ni skoraj bolj zaničljivega človeka kot je potepuh, pa tudi ni bolj spóstljivega, kot je moder, pošten mladenič, modra, poštena deklica, kajti taki so ljubi Bogu in vsem pravičnim ljudem.

O da bi vsi stariši in redniki premislili, da imajo izročene otroke na svoji vesti, in da na njihovi odgoji visi vsa otroška sreča, bodi si časna ali večna.

Dragi stariši! Vašemu varstvu so otroci izročeni, vaši odgoji priporočeni in sicer tako, da bodo dobri, bogoljubni, modri, krepostni, in čvrsti državljani.

Govorjé vam, ako se eden mlajših pogubi, pravi sveti Duh. Strašna sodba čaka vas.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Trsoznanstvo.

(Dalje.)

Sostava trtnih plemen.

I. vrsta.

Grozdje s drobnimi okroglimi jagodami, kterih primer je k večern 6 črt visok in širok.

1. red. Listje nago.

1. razred: listje s 3 capami, žile gole.

Opomba. Dobre in hvaljene domače, kakor tudi tuje trte sploh krivo „avslendarske“ imenovane, se bojo nekaj bolj obširno, druge manj znane in vredne pa kratko popisale, da „Slov. Gosp.“ preveč prostora ne izgubi, in se lahko o drugi priložnosti kake pomote popravijo, post: ime, vrednost, vrščenje, kakor bo v vsakem razredu sledilo, in slovenski vinorejci so še na dalje prošeni, trtna plemena, posebno domača, popisati in v poskušni vinograd podpisanemu poslati, vse to za povzgo vinoreje na Slovenskem.

Štev. 1. Zdenčajevce modri (blauze Zdenčajtraube), se na Hrvaškem tudi klešče, črnina, mala slaska imenuje; nemški vinorejci so ga vendar enkrat prilično krstili (kar se malokdaj zgodi) namreč po nekem slavnem hrvaškem gospodarju ali vinorejcu, tedaj primimo taka imena. Popis se takele pri vsaki tri vrsti:

Trs Zdenčajevce je pritličast, rožje tanko, rjavo, vršiči svetlordeči, kolence komaj 1½“ dolga oči drobne, špičaste, daleč vsaksebi.

Listje je malo, svetlo, okroglo, malokdaj verugasto, samo trišpičnato; stranske veruge so komaj po podaljšanem zobu zaznamovane; petljina veruga pa je čez petljo tesna, potem obočno razširjena in odprtina zlo široka.

Grozdje je malo, gosto, enojno, malokdaj rahlo; recelj je droben, srednje dolg, voščenožolt; drobne jagode so lepe, okrogle, črnomodre, močno belo naduhane (weissduftig), rjavobrazgotinaste, pod nekaj vlečljivim mešičkom je mehko meso, s 1—2 peškama; jagodni receljček je debel, bunkica (Wulst) tudi bolj debela, modrordeča, gladka. Jagoda je prav zgodaj modra in v navadnem času zori.

Vrednost. Trs se prilično izreja, in kratko rezan da obilo sladkega aromatičnega grozdja, če se visoko pusti, postane slab in prinese raztrešeno grozdje. Žlahno dišavno in prijetno okusno izvrstno črno vino v Fedrovskih gorcah (ali kakor se bolj imenuje) okraja Reškega in Ravenskega na Hrvaškem, kder se ova trta skupoma pogosto nahaja, ima slavo, tudi od te, zato se prav srčno priporoča.

Štev. 2. Kavkazec (Longs von Kaukasus, tudi rothsaftege Zanisrebe imenovan), je nek iz Arkanse gore v Kavkazu doma, drugi trde, da je iz Oregonskih gor iz Amerike.

Trs vsako leto neizmerno dolgo, široko, rdeče mladje žene, zato je tudi, ker se najhujega mraza ne boji, posebno s svojim svetlim bršljinastim listjem pripraven za šatore in nima druge vrednosti toliko ker je jagoda drobna, 4 pešknata, samo rdeči sok še nekaj velja, ker imamo dozdej komaj 2 trti s rdečim sokom.

Listje je celo tenko, gladko, nerazdeljeno, le dolge špice ga dele na 4 ogle, zgubano, zelo dolgo špičasto nazobčano, brez pravih stranskih verug.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenski župan.

(Dalje.)

Dosedajni članki so menda vsakemu kolikor toliko pokazali, kakošen naj bo župan. Ni pa še zadosti, da ima župan vse omenjene lastnosti, on mora tudi vedeti

II. Ktera so županova opravila.

To je drugi oddelek, v katerem se bo županom pokazal krog, v katerem morajo delati. Županova opravila določuje

srenjska ali občinska postava, od ktere se bode navajal tu pa tam kakor paragraf, ki naj pa nikogar ne prestraši. — Župan ali prav za prav srenja, ktereje je predstojnik pa naj skrbi po §. 24.

- 1.) da se dobro gospodari s srenjskim premoženjem;
 - 2.) da se varuje ljudem življenje in lastnina;
 - 3.) da so ceste, pota, trgi in mostovi vedno v dobrem stanu, da ljudje varno in lahko potujejo in občijo po suhem in po vodi;
 - 4.) da se gleda na to, kak živež se prodaja, pa posebno, da se gleda na pravo mero in vago;
 - 5.) da se skrbi za zdravje (Gesundheitspolizei);
 - 6.) da se gleda na posle in delavce, in da se spolnuje službinski ali poselski red;
 - 7.) da se skrbi za naravstvenost, moralnost (Sittlichkeitspolizei);
 - 8.) da se ubogim pomaga in da se napravijo siromašnice, pa da se narejene siromašnice dobro oskrbljujejo;
 - 9.) naj srenja nadzira vse, kar se tiče zidanja in ognja; naj spolnuje zidavni red in daje privoljenja za zidanje;
 - 10.) da se pazi na šolo, ktero vzdržuje srenja ali občina, da se, kjer so potrebne, napravljajo nove šole in napravljene ohranijo;
 - 11.) da se pomirijo in poravnajo srenjski udje, ki so v prepiru;
 - 12.) da se premakljive reči po dražbi, to je, tistemu, kdor več da, prodajajo, licitirajo.
- To v kratkem je zemlja, ktero mora človek, ki je izvoljen za župana, obdelovati in to hočemo sedaj pregledovati bolj natenko.

1. Srejsko premoženje.

Prvo in najiminitnejše delo vsakega župana je, da skrbi za občinsko premoženje, v ta namen je v prvo prav pametno in potrebno, da si župan čez vse srejsko premoženje napiše prav natančen pregled, si napravi tako imenovani „inventar.“ Ta pregled, to kazalo sme vsaki srejski ud pregledati in iz tega se vedno do dobrega ve, koliko premoženja ima srejsna in kako se s srejskim premoženjem gospodari. Župan naj pazi, da se srejsko premoženje ne manjša, marveč da ima srenja kolikor le mogoče dobička. — Če župan kako leto kaj prigospodari, če mu konec leta namreč, ko so letni stroški vsi poplačani, še kaj ostane, sme ta ostanek le tedaj razdeliti in porabiti v poseben namen, če ima pravi vzrok in če se vse srejske potreščine poskrbljujejo brez posebnih priklad, in če se sme upati, da tudi v prihodnje posebnih priklad treba ne bo.

Vsako leto naj naredi župan račun ali prevdarek, iz kterege se razvidi, koliko bo prihodnje leto dohodkov in koliko stroškov. Ta prevdarek naj se predlaga vsaj dva meseca pred koncem leta srejskemu odboru, kteri naj to reč vsaj v enem mesecu pregleda. Ravno tako mora župan, ko je leto preteklo, naj manj v dveh mesecih spisati račun o dohodkih in stroških srenje in o srejskih napravah. Odboru pa gre pravica in dolžnost, da račun natenko in vestno pregleda, in potrdi, če je vse v redu. Prevdarek za prihodnje in račun za preteklo leto pa se morata staviti štirnajst dni vsakemu srenjskemu udu na ogled, da tako vsakteri lahko razvidi, kako se s srenjskim premoženjem gospodari, in da je vsakemu jasno, so li možje, ktere si je volil v srenjski odbor, spolnili zaupanje, ktero je stavil na nje.

Dalje treba županu skrbeti, da so dohodki in stroški v pravej razmeri, namreč, da se ne izdaja več, nego je prevdarjeno. Prigodi se pa časi, da je stroškov več in tudi takih, na ktere nihče niti mislil ni, kteri se niso vzeli v prevdarek. Pri takej priložnosti naj se župan posvetuje z odborom in išče privoljenja. Le če je posebna sila in bi se med tem, ko se posvetuje odbor, vtegnila zgoditi srenji škoda, le tedaj sme župan take stroške, ki niso v prevdarku, iz lastne oblasti izplačati. Kakor hitro pa jih je poplačal, naj pa ob enem to naznani odboru.

(Dalje prihodnjič.)

Novičar iz domačih in ptujih krajev.

— Državni zbor. Zvun ogovora, s kterim je Njih Veličanstvo cesar slovesno odprl 23. maja državni zbor nima drugo, kar se je dozdej v njem zgodilo, nobene politične važnosti, hočemo zatoraj samo, ogovor v kratkem omeniti. Prestolni govor se deli v dve polovici v prvi obeta Njih Ve-

ličanstvo ustavno vladstvo, postavo odgovornosti ministrov, premembo § 13. februarskega patenta, itd. Drugi del govora povdarja potrebo, da državni zbor potrdi to, kar se je Ogrom dalo ali, kar se njim dati hoče.

O zunajnih zadevah prestolni govor celo malo pravi. Zdaj se dela pismo (adresa), s kterim zbor odgovori na prestolni ogovor, kakor je parlamentarna navada. Po adresi se še le bode v zboru pravo delovanje začelo.

— Hrvaški zbor. 18. maja je došel kraljevi reskript zboru in ta dan je bil odgovor, ki ga je poslanec Mrazovič na kraljevo pismo nasvetoval, z dostavkom Verbančičevim brez debate z veliko večino sprejet. Ta odgovor povdarja samostojnost trojedine kraljevine po 42 članku od leta 1861. Ta sklep je Magjarone v zagrebškem zboru zlo razdražil. — 20. maja je izvolil zbor hrvaški svojega podpredsednika dr. Subotiča in odvetnika dr. Srama, da nosita adresu pred kralja na Dunaj. Deputacije vendar niso pustili pred kralja. Zastopniki so se med tem do 27. maja samo po Zagrebu sprehajali in čakali odgovora. Odbori so vendar delali, in ko so nekoliko zakonskih predlogov napravili je 15 odbornikov zahtevalo sejo, ban pa je prepovedal vsako sejo. Za 27. maja je bila seja napovedana. Ban je sam predsedoval in ko je bil zapisnik zadnje seje prečitan, poda ban kraljevo pismo bilježniku; zboru se v kraljevem pismu v kratkem pove: da je zbor razpuščen, ker se ni nadjati sporazumljenja med njim in med vlado in da bo vlada ob svojem času poklicala drugo zastopstvo. Živio klici na kralja in zbor se je razšel.

— Čuje se, da bo hrvaško-slavonski zbor prihodnjič v Oseku svoje seje imel.

— (Kako Avstrija skrbi za Jude.) Avstvijska konsula v Jasih in Bukareštu sta dobila vkaz naj se z zastopnikom Francoskim, kolikor le mogoče potegujeta za blagostanje stiskanega judovskega prebivalstva v Jasih in v Rumuniji. Kaj pa za blagostanje Slovanov pod Turškim jarmom vzdihajočih in kristjanov na otoku Kretskem?

— Kakor Poljske novine pišejo so se Poljaki na Dunaju že nekoliko ztreenoli. Že se slišijo besede, za Galicijo in za samoupravo deželno se ne da na Dunaju nič dobiti, naši poslanci nimajo na Dunaju nič opraviti.

— V Novem Sadu glavnem sedežu Srbov na Ogerskem izvoljen je za župana mestnega dr. Miletič lastnik srbskih novin „Zastava.“ Velika slava med Srbi. Je to dokaz narodne vzbujenosti in jedinosti.

— Pohvala Beustova. Le sipljejo zdaj francoski, angleški in nemški časniki hvalo na svobodnega gospoda Beusta. To je dokaz, da je dunajska tiskova kancelija popolnoma vredjena. Narodi avstrijski zdaj lahko iz francoskih novin pozvejo, v čem prav za prav leži njihova sreča in kako jih gospod Beust razumeva.

— Iz Kostanjevice na Kranjskem se piše, da je tamo bil 25. maja tako velik potres, da so ljudje celo prestrašeni iz hiš pobegli. Tudi dež, seg in mraz je je obiskal, kvara vendar veliko ni napravil.

— V Kandiji je Omer paša prav tepen bil.

Svilnice (svilni črvi) so v Francoski zlo zbolele in jih je že tudi mnogo poerkalo. Kvar je zlo velik.

— Major Kničanin, adjutant srbskega kneza, je imenovan za poveljnika Belgraške trdnjave.

— Iz Pariza se piše, da se veliki vojvoda Badenski z Pruskim kraljem pogaja, da bi mu odstopil svoje velikovodstvo

— 10. in 13. maja je bil v Celovcu vrednik „Slovenca“ gosp. Ivan Božič zavolj pregreška razžaljenja časti in zavolj podpihavanja in šuntanja (§ 302 in 300 kazenski zak.) obsoben, in sicer 10. maja na 14. dni v zapor in zgube 60 fl. kavecije, 13. pa na 2 mesca v ostri zapor in zgube 100 fl. kavecije; tudi mora povrniti pravdine stroške. Zoper obe razsodbi je vrednik pritožbo napovedal.

— Ogersko kronanje bode gotovo 8 t. m.

— Iz Ljubljane se piše, da je prečastiti c. k. deželni poglavar gosp. Konrad pl. Eybesfeld kot ud pristopil z blago svojo rodovino k narodni čitalnici.

— Meksikanski časniki pišejo, da so liberalci 15. maja gotovo Quereteras vzeli in tudi vjeli cesarja Maksaa in generala Mejaa in Miramona.

— Od mnogih krajev se čuje, da je toča letos že mnogo kvara napravila; tako je 10. maja zlo pobila okoli Kranja

in on isti mesec tudi na Českem, Moravskem in Avstrijskem; naj strahovitejše pa je še to, da je na Českem in Moravskem ravno v onih krajih naj huje pobila, kder je lani vojska vse pokončala (okoli Kraljevega Gradca) revščina je zatoraj v teh krajih velika.

— Okoli Dunaja se je že začela trdnjava delati, akoprem se tega Dunajčanje zlo branijo. 16000 ljudi je že vsak den pri delu in še se jih zmirom več najema. Tudi državni zbor je soper to vajaškemu ministerstvu prošnjo izročil, kakor se vendar čuje brz vspeha. Dunajčanom trdnjava gotovo ne bo k nobenemu hasku, ampak gotovo na škodo, potrošilo pa se bo mnogo denarja.

Iz Maribora. ☉ 22. 23. in 24. maja je pri nas padlo mnogo dežja in celo snega. Ni bilo samo celo Pohorje celo belo od snega, ampak tudi na levi strani Drave na Žalec okoli sv. Duha, sv. Križa in celo doli do sv. Urbana je bilo videti mnogo snega. Bilo je tudi 24. maja precej mrzlo, slana nas vendar, hvala Bogu ni obiskala. Ali ni padlo samo pri nas mnogo dežja in snega tudi iz Gradca in mnogih drugih krajev (iz Dunaja, Prage, Budejevic i. t. d.) se piše, da je on isti čas zlo deževalo in zmes tudi snežilo. V Avstrijski, Česki in Moravski so se zatoraj reke spet zlo narastle in spet so se ljudi začeli bati povodnji, ktera je letos že v teh deželah in posebno v Ogerski mnogo kvara napravila, kder je reka Tisa više 22 čevljev narastla bilo. Pravi se, da še take višine Tisa nikdar ni dosegla. Iz Solnograda pa, kder drugače ta čas zlo rado dežuje, se piše, da imajo lepo in toplo vreme.

Popotovanje Slovanov v Moskvo.

I.

Večidel je našim čitateljem že znano, da je letos v starodavni Moskvi „društvo ljubiteljev naravoznanstva“ napravilo narodopisno razstavo in jo meseca maja tudi še odprlo. Namen te razstave je, da se Slovanski narodi med seboj spoznajo po svojih telesnih in duševnih lastnostnih, toraj namen popolnoma znanstven. K ti imenitni razstavi, pri kateri smo tudi mi Slovenci zastopani, se je iz našega cesarstva podalo nad 62 oseb med njimi tudi slavna voditelja Českih Slovanov Palacky in Rieger.

Kako častno in slovesno pa tudi kako prisrčno in ljubeznivo so bili sprijeti ti gosti od Ruskega naroda, naj v kratkem naznanjajo tele verstice. 16. maja je prišlo blizo 61 Slovanskih potnikov iz Česke, Moravske, Srbske, Hrvaške in Slovenske na prvo Rusko postajo na meji v Granico, kder jih je pričakal in slovesno pozdravil ravnatelj Ruske colnije in popotnike pregledovanja popotne robe, kar je drugekrati precej natančno toraj mudno in sitno, popolnoma oprostil. pripravljena je bila že gostom velika pojedina, po kateri so se potem dalje na železnici v posebnem od vlade danem vaku do kraljeve Varšave peljali. Po celi poti jih je spremljeval cesarski Ruski častnik in prvi železniški nadzornik.

17. maja so slovanski potniki dospeli v Varšavo, veliko in lepo mesto, kder so bili še slovesnejše pozdravljeni kakor na meji. Ko so vse važnejše stvari tega imenitnega mesta pregledali, so jih prijazni gostitelji počastili z lepim obedom, kterega se je vdeležilo nad 400 oseb. Pri ti priliki je sledila zdravica zdravici in posebne važne in pomenljive besede o Slovanski vzajemnosti so nasočim segale globoko v srca.

Od Varšave naprej neter do carjega Petrograda je bila cela pot pravo slavije. Na vsaki postaji jih je pričakovalo in pozdravljalo ljudstvo v mnogobrojnih trumah in poslaništva iz bližnjih mest in trgov z muziko in zastavami. „Živili!“, „Slava“, „Ura“ je donelo, da je nebo odmevalo. V Vilni imenitnem mestu, kder so se dalj časa mudili je dr. Rieger pri pojedini napil zdravico česko, ki se takole glasi: „Bratje Slovani! Dovolite, da bi Vam izrekel zahvalo za bratovski in srčni sprejem Vaš. Na pozvanje Vaše smo se zbrali in sošli v sredi Vaši. Je to prvokrat, da karakamo na zemlji Slovanski, na kateri je Slovan sam svoj gospod. Vsi upamo, da tudi inim Slavanom vzcvete bodočnost lepša, da bi bili tudi doma gospodi! (Slava!) k temu cilju je treba, da bi se porazumeli v duhu človečnosti in pomirjenja, da bi tako vsi bili srečni. Temu naj Bog pomozil!“ (Daj to Bog! Slava! Ura! Živili!)

Od Vilne je šlo dalje v carji Petrograd. Tu je popotnike pričakovala neizmerna množina ljudstva, vkljub ponočnemu času in snežnemu vremenu. O sprejemu in bivanju naših potnikov v Petrogradu drugokrat natančneje, danes

samo o audienciji pri caru, o kateri naj zanesljivejša sporočila tole poročajo: „25. maja so se potniki odpeljali v Carsko Selo, kder je bila 26. o 10. uri zapoldne audiencija. Pričujoči so bili carica in rodovina carjeva. Car je rekel Čehom: „Posebno ceno prikladamo temu, da vidimo tukaj Vas.“ Z Palackym je car govoril o tem, kako se je sošel v Rimu ž njim še ko carjevič. Rieger je izrekel caru naj spoštovanejšo zahvalo za tako vele časten in ljubezniv sprijem gostov Slovanskih v Ruski deželi. Car je predstavil gostom Slovanskim svoje otroke. Carica se je menila z gosti ruski in francoski. Prof. Šafařík iz Belgrada je pozdravil cara, kateri je odgovoril: „Gledali smo na Srbe vedno ko na svoje rodne brate. Bog Vam da srečnejšo bodočnost. Daj Bog da bi se Vaše želje izpolnile.“ Potem je stopil car v sobano, v kateri so bili ostali gosti Slovanski. Ti so ga pozdravili z klicanjem: „Slava“, „Živio.“ Na to je car odgovoril: „Bodite mi srčno pozdravljeni. Veselim se zelo, da vidim svoje rodne brate tukaj na slovanski rodni zemlji. Upam, da bodete zadovoljni z svojim bivanjem tukaj, posebno pa v Moskvi. Na zgledanje gospodje! Slovanski gosti so soper pozdravili cara klicajoči: „Slava!“ „Živio!“ Potem so bili pri caru na obedu.

Izvestje iz Lavantinske škofije.

Prestavljeni so sledeči kaplani: G. Bartolome Guzej iz Laškega k sv. Martinu v Paki; g. Juri Klančnik iz Pake v Slivnici pri Mariboru; g. Martin Kragl iz Slivnice v Pšee; g. Jožef Sever iz Pšee v Loko; g. Janez Presker iz Loke v Črešnjevce; g. Franc Ermenc iz Črešnjevca v Laško; g. Gabere iz Tinj v Kebelne; g. Jožef Horvat iz Kebelne k sv. Štefanu; g. Martin Šket od sv. Štefana v Središče; g. Andraž Lorenčič iz Središča k sv. Ani na Krembergu; Franc Arnuž od sv. Ane v Tinje; g. Anton Kocuvan od sv. Roperta pri Laškem v Konjice; g. Anton Stajnk od sv. Jurja pri Rajhenegu v Rogatec; g. Jakob Pečnik iz Rogateca v Gornji Grad; g. Matija Vurcar iz Ruš k sv. Marjeti na Pesnici; g. Janez Košir iz Svečine v Ruše.

G. Janez Pribovič je imenovan za vojaškega kaplana pri peškem polku P. M. P. Ernst Hartung-a br. 47.

V začasni pokoj sta stopila: g. Vincenc Gršak kaplan v Konjicah in g. Martin Kramberger, kaplan pri sv. Marjeti na Pesnici. Vmrl je: g. Janez Urek, bogoslovec prvega leta.

Kratkočasnica.

Previdnost. V nekem malem trgu začne goret hiša, pripeljejo hitro škropilnice (šprice) in hočejo gasiti, pokaže se vendar v kratkem, da škropilnice niso za rabo in hiša pogori celo; na to je varaško poglavarstvo drugi den ostro zapovedalo, „da se prihodnjie škropilnice vsikdar eden den prej, ko začne goret, morajo dobro poskusiti in z vodo napolniti.“

Tržna cena

25. maja 1867.

	V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	6 10	6 20	5 50			
Rži	4 65	4 50	3 60			
Ječmena	3 20	4 —	—			
Ovsa	2 —	2 20	1 50			
Turšice (kuruze) vagan	3 70	3 80	3 30			
Ajde	3 30	3 60	2 80			
Prosa	3 —	3 —	—			
Krompirja	1 60	1 80	1 15			
Govedine funt	— 22	— 22	— 22			
Teletine	— 24	— 22	— 22			
Svinjetine črste funt	— 24	— 24	— 24			
Drv 30" trdih seženj (Klafter)	—	6 90	7 50			
" 18"	4 5	—	—			
" 30" mehkih "	—	5 —	5 50			
" 18"	3 5	—	—			
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 50	—	— 50			
" "melkega "	— 40	— 40	— 40			
Sena cent	1 40	— 85	1 5			
Slame cent v šopah	1 10	— 60	1 —			
" " za steljo	— 90	— 45	— 85			
Slanine (špeha) cent	—	44	—			
Jajec, šest za	— 10	—	—			

Ažijo srebra 123.—.

Narodno drž. posojilo 70.50.